

Президент України, окрім питань виконання Угоди про асоціацію, назвав такі ініціативи:

- 1) асоціація з Шенгенською зоною;
- 2) приєднання до митного союзу ЄС;
- 3) приєднання до енергетичного союзу ЄС;
- 4) набуття чинності спільного авіаційного простору;
- 5) приєднання до єдиного цифрового ринку.

«Реалізація цих ініціатив фактично перетворить східні кордони України в східні кордони Євросоюзу ще до того, як ми де-юре приєднаємося до Союзу ... Україна буде секторально інтегрована з ЄС, майже як будь-яка країна Євросоюзу. І тоді питання про членство стане лише формальним питанням часу», - наголосив глава держави.

Усе запропоноване є вочевидь вірним, але сказане вимагає проведення повномасштабних реформ. Запит на реформи в українському суспільстві вже давно став більш, ніж нагальним. На сьогодні перша п'ятірка реформ, на які громадськість чекає в першу чергу виглядає таким чином: 1. Антикорупційна реформа (підтримують 63% населення); 2. Реформа охорони здоров'я (50%); пенсійна реформа та реформа системи соціального захисту (50%); 3. Судова реформа. Реформа прокуратури (45%); 4. Реформа органів правопорядку (39%); 5. Люстрація чиновників (перевірки та можливі звільнення) (38%).

Натомість, Україна в 2016 року не імплементувала 90 законодавчих актів ЄС, необхідних для євроінтеграції, (імплементувала тільки 36 законодавчих актів Європейського Союзу з 126, необхідних для європейської інтеграції).

Отже, подолання корупції та питання соціального захисту посідають перші місця в переліку пріоритетних реформ.

Демонстрація переваг євроінтеграційного курсу повинна відбуватися через призму внутрішніх реформ, ефективну імплементацию Угоди про асоціацію. Не менш активним, повинен бути інформаційний супровід реформ, аніж вони самі.

Здобувач кафедри цивільного права і процесу
НАВС

Підченко Юрій Олексійович

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СУДОВИХ РІШЕНЬ, УХВАЛЕНИХ У СПРАВАХ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Судові рішення – це акти правосуддя у справі, які ґрунтуються на встановлених у судовому засіданні фактах і застосуванні норм матеріального та процесуального права [1, с. 402].

Виступаючи правозастосовними актами, судові рішення характеризуються певними їх властивостями, як-от: 1) мають індивідуальний характер і конкретних адресатів; 2) постановляються та ухвалюються виключно органами судової влади; 3) є юридичними фактами, що тягнуть виникнення, зміну чи припинення правовідносин [2, с. 468].

Виходячи із юридичної природи окремого провадження, можна стверджувати, що у відповідному виді цивільного судочинства можуть бути ухвалені два види судових рішень: рішення суду і постанови суду.

Відповідно до п. 2 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 11 «Про судові рішення у цивільній справі» від 18 грудня 2009 р., рішення суду є найважливішим актом правосуддя, покликаним забезпечити захист гарантованих Конституцією України прав і свобод людини, правопорядку та здійснення проголошеного в Основному Законі України принципу верховенства права.

Для того, щоб рішення суду змогло виконати функцію захисту порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, свобод або інтересів, воно повинно відповідати таким вимогам, як: 1) законність; 2) обґрунтованість; 3) повнота; 4) визначеність; 5) форма; 6) ясність; 7) точність.

Зокрема, рішення є законним тоді, коли суд, виконавши всі вимоги цивільного

судочинства відповідно до статті 2 ЦПК, вирішив справу згідно з нормами матеріального права, що підлягають застосуванню до даних правовідносин відповідно до статті 8 ЦПК України, а також правильно витлумачив ці норми. Якщо спірні правовідносини не врегульовані законом, суд застосовує закон, що регулює подібні за змістом відносини (аналогія закону), а за відсутності такого – суд виходить із загальних засад законодавства (аналогія права).

Якщо є суперечності між нормами процесуального чи матеріального права, які підлягають застосуванню при розгляді та вирішенні справи, то рішення є законним, якщо судом застосовано відповідно до частини четвертої статті 8 ЦПК України норми, що мають вищу юридичну силу. У разі наявності суперечності між нормами законів (кодексів), що мають однакову юридичну силу, застосуванню підлягає той з них, який прийнято пізніше. При встановленні суперечностей між нормами права, які підлягають застосуванню при розгляді та вирішенні справи, суду також необхідно враховувати роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, що містяться в постанові від 1 листопада 1996 року № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя».

Обґрунтованим визнається рішення, ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених доказами, які були досліджені в судовому засіданні і які відповідають вимогам закону про їх належність та допустимість, або обставин, що не підлягають доказуванню, а також якщо рішення містить вичерпні висновки суду, що відповідають встановленим на підставі достовірних доказів обставинам, які мають значення для вирішення справи.

Рішення суду структурно має складатися з чотирьох частин: 1) вступної; 2) описової; 3) мотивувальної; 4) резолютивної. У кожній частині рішення суду мають бути повно і правильно відображені відомості, що становлять зміст цієї частини.

Другим видом судових рішень, які можуть бути ухвалені у справах окремого провадження, є ухвали суду – судові рішення, якими вирішуються питання, пов'язані з виникненням цивільного процесу, його розвитком та закінченням без ухвалення рішення суду, зокрема питання, пов'язані з:

- а) рухом справи в суді першої та вищестоящих інстанцій (відкриття провадження у справі, призначення справи до розгляду, надання судових доручень тощо);
- б) вирішенням клопотань і заяв осіб, які беруть участь у справі (наприклад, про відвід секретаря судового засідання, забезпечення позову, забезпечення та витребування доказів);
- в) тимчасовим або остаточним закінченням розгляду справи без ухвалення рішення суду. Такими є ухвали про: відкладення розгляду справи; оголошення перерви; зупинення провадження у справі; закриття провадження у справі; залишення заяви без розгляду.

Ухвали суду, які постановляються у справах окремого провадження, поділяються на такі види:

- 1) за правовими наслідками:
  - підготовчі – ухвали, якими вирішуються питання, пов'язані з виникненням і подальшим розвитком цивільного процесу (ухвали про відкриття провадження у цивільній справі, про призначення справи до розгляду, про витребування доказів тощо);
  - перетинаючі – ухвали, які перешкоджають виникненню та розвитку цивільного процесу (наприклад, ухвали про відмову у відкритті провадження у справі, про залишення заяви без руху, про відмову у виклику свідка);
  - заключні – ухвали, якими закінчується провадження у справі без ухвалення рішення суду (ухвали про закриття провадження у справі і про залишення заяви без розгляду);
- 2) за змістом та порядком постановлення:
  - ухвали, які оформлюються окремим процесуальним документом. Вони постановляються у нарадчій кімнаті, підписуються суддею (суддями) і приєднуються до справи (ухвала про закриття провадження у справі, ухвали суду касаційної інстанції, визначені у ч. 1 ст. 344 ЦПК України, тощо);
  - ухвали, які заносяться до журналу судового засідання. Такі ухвали суд постановляє, не виходячи до нарадчої кімнати.

Ухвали, постановлені в судовому засіданні, оголошуються негайно після їх постановлення (ч. 6 ст. 209 ЦПК України);

– окремі ухвали – постановляються у випадках виявлення під час розгляду справи порушення законності. Вони направляються відповідним особам чи органам для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли таким порушенням.

У ч. 1 ст. 210 ЦПК України містяться законодавчі вимоги щодо змісту ухвали суду, що оформлюється окремим процесуальним документом. Така ухвала структурно має складатися з чотирьох частин: вступної, описової, мотивувальної та резолютивної. У кожній частині ухвали суду мають бути повно та правильно відображені відомості, що є складовими її змісту.

Список використаних джерел:

1. Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України : Академічний курс : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / Михайло Йосипович Штефан. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2005. – 624 с.

2. Цивільне процесуальне право України : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – К. : Атіка, 2009. – 760 с.

Здобувач кафедри теорії держави та права НАВС

Писаренко Ганна Миколаївна

ПРИНЦИПИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Принципи юридичної відповідальності в інформаційній сфері слугують концептуальними засадами, на яких здійснюється притягнення до юридичної відповідальності в інформаційній сфері, вони сформовані під впливом наукової думки та окремі з них закріплені законодавчо.

Теоретичні проблеми юридичної відповідальності в інформаційній сфері та юридичної відповідальності в цілому були і є предметом досліджень багатьох науковців, серед яких К. В. Басін, С. Н. Братусь, А. Б. Венгеров, Л. П. Коваленко, Н. М. Оніщенко, Н. М. Пархоменко, П. М. Рабінович, Н. А. Слободчиков, Т. І. Тарахович та інші.

Так, за Л. П. Коваленко, під принципами юридичної відповідальності в інформаційній сфері розуміються основні початкові засади й ідеї, які визначають сутність і зміст інформаційної відповідальності, порядок притягнення винних осіб до юридичної відповідальності в інформаційній сфері [1].

Аналіз наукових джерел дозволяє систематизувати усі принципи юридичної відповідальності в інформаційній сфері на загальні та спеціальні.

Серед загальних принципів:

1. Принцип законності. Так, В. В. Копейчиков визначає принцип законності як здійснення всіх правових форм діяльності держави, функціонування громадського суспільства, громадян на основі й у відповідності з нормами права, природними правами та обов'язками людини [2, с. 135].

Тобто під принципом законності розуміється таке здійснення всіх форм діяльності держави, суспільства і громадян, яке відповідає нормам права.

2. Принцип рівності громадян перед законом. Рівність та неприпустимість дискримінації особи є фундаментальними цінностями світового співтовариства, на чому наголошено у міжнародних правових актах з питань захисту прав і свобод людини. Так, ст. 24 Конституції України проголошує, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок,